

Asia: VN/7117/2021

Panoraamaröntgentutkimus oireettomalle henkilölle infektiokokkeksen löytämiseksi antiresorptiivisen lääkkityksen aloittamisen yhteydessä ja ennen leukojen alueen sädehoidon tai immunosuppressiivisen hoidon aloittamista

Lausunnonantajan lausunto

1 Soveltamisala

Nyt lausunnolla oleva päätösesitys kattaa panoraamaröntgentutkimuksen oireettomalle henkilölle varsin tiukasti rajatuissa kontekstissa. Suomen Röntgenhoitajaliitto ehdottaa otsikon laajentamista siten, että se sisältäisi kaikki ne asiat, jotka edellyttävät infektiokokkeksen selvittämistä kuvantamistutkimuksella ennen toimenpidettä ja/tai hoidon aloittamista. Näin kaikki löytyisivät kootusti yhdestä paikasta.

Panoraamaröntgentutkimus oireettomalle henkilölle infektiokokkeksen löytämiseksi, ei pelkästään tietyn lääkkityksen aloittamisen yhteydessä tai ennen leukojen alueen sädehoidon tai immunosuppressiivisen hoidon aloittamista, vaan myös erilaisten proteesien (mm nivel- ja verisuoniproteesit) laitoin suunnittelussa ovat yhtä tärkeitä. Tässä esityksessä nämä viimeksi mainitut jäävät kuitenkin otsikon rajauksen vuoksi tämä ulkopuolelle.

2 Kriteerit

Ei kommentoitavaa

3 Voimaatulo

Ei kommentoitavaa

4 Valmiselumuistio

Kappaleessa 3.1 Menetelmän kuvaus käytetään outoa termiä mm kuvareseptorille ”röntgenilmaisim” lienee syytä korjata oikeaksi ja vastaamaan Säteilysurvakokeskuksen käyttämään kuvareseptoria tilalla. Kappaleen kirjallinen asu ei ole sujuvaa ja on vaikeasti ymmärrettävää eikä anna selkää kuvausta itse

kuvantamisestakaan. Suomen Röntgenhoitajaliito ehdottaa kappaleen uudelleen muotoilua vastaamaan paremmin panoraamakuvantamista. Esimerkiksi seuraavasti

Kuvantaminen

Panoraamatomografia (PTG) on kerroskuvaukseen eli tomografiaan perustuva röntgenkuvaustekniikka, jota käyttäen saadaan röntgenkuva koko potilaan kasvojen alaosaan. Kuvaustekniikka- ja laite on suunniteltu hampaiston alueen tomografiakuvauksiin. Laitteen kapeaksi pystyviivaksi rajattu säteilykeila kiertää potilaan pään ympäri vaakasuunnassa ja kuvareseptori kiertää potilaan vastakkaisella puolella ottaen vastaan tulevan säteilyn. Näin saadaan muodostettua koko leukojen ja hampaiston alueen esittävä panoraamakuva.

Laitteen röntgenputki kiertää vaakatasossa potilaan niskan takana hieman puoliympyrää suuremman kaaren. Kuvareseptori kiertää samanaikaisesti potilaan etupuolella sädekeilan vastakkaisella puolella. Kuvareseptorin liike on sovitettu säteilykeilan liikkeeseen siten, että kuvattavalla kaarimaisella, leukojen tasoa vastaavalla pinnalla olevan yksityiskohtien varjot pysyvät kuvareseptorilla samassa kohdassa koko sen ajan, jonka säteilykeila osuu kyseiseen yksityiskohtaan. Kuvan rajausta ja kuvaukseen käytettäviä asetuksia voidaan säätää potilaskohtaisesti kuvanlaadun optimoimiseksi suhteessa käytettävän säteilyn määrään. PTG-tutkimuksen suorittamisen hallitsemisella ja kokonaisvaltaisella, säteilylainsäädännön edellyttämällä laadunvalvonnalla on olennainen vaikutus kuvantamislöydöksen luotettavuuteen.

Samassa 3.1. kappaleen kolmannessa momentissa puhutaan säteilysuojaimien käytöstä – olisiko jo hyvä siirtyä noudattamaan kansainvälisiä suosituksia asiassa ja todeta etteivät säteilysuojaimilla saavuteta enää nykylaitteilla ammattitaitoisella kuvantamiselle hyötyä?

<https://www.hammaslaakarilehti.fi/fi/tiede/potilaiden-sateilysuojaus-hammasrontgenkuvauksissa-vanhentunut-kaytanta>

5 Muuta

-

Wood Päivi
Suomen Röntgenhoitajaliitto